

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Οι φίλοι λοιπόν του Βερλαίν που είχαν επαναστατικές ιδέες, είχαν μεταδώσει στον ποιητή τα πολιτικά τους πάθη, τέ όποια όστόσο ελάττωσαν τόν ένδιεφεραν στο θάθος. Έτσι, μιά νύχτα, στις Βερσαλλίες, σ' ένα δρόμο ξηριμο, του όπουο επιδιωρθωνόταν τó λιθόστρωτο, ó Βερλαίν, μεθυσμένος, κυριεύθηκε από ένα από τούς συνηθισμένους του παροξυσμούς, κί άρχισε νά στήνει μόνος του ένα... όδόφραγμα, φωνάζοντας: «Κάτω ή Αύτοκρατορία!». ... Μιά άλλη μέρα πάλι, μεθυσμένος έπίσης, άρπαξε τó μπασιτόνι του που έκρυβε μέσα στη θήκη του ένα σπαθί κί άποφάσισε νά πάη νά σκότωση τόν αυτοκράτορα. Με τήν πρόθεσι αυτή, διευθύνθηκε πρós τά ανάκτορα του Κεραμεικού. Μά, παρ' όλ' αυτά, και μέσ' στο μεθύσι του άκόμα ó ποιητής δέν ήταν καθόλου παλληκάρι. Καί μόλις άντίκρουσε από μακρὰ τισ σκιές μερικόν άστυφυλάκων, όλ' ή θασιλοκτόνος όρμη του έπεσε μέ μιάς...

Κί όσο ó Βερλαίν γινόταν περισσότερο άλκοολικός, τόσο ή κρίσιμη τής άνθραποκτόνου μαζιάς του πολλαπλασιαζόντουσαν και γινότουσαν πύ ζωής. Έτσι, μιά νύχτα, έπειτ' από ένα γενναίο γλέντι, ένας άπ' τούς πιο στενούς του φίλους (*) λίγο έλειψε νά πέση θύμα του. Οι δύο φίλοι, λίγο πριν άπ' τήν αούγη, είχαν ξεπέσει στο Πρέ-Καταλάν. Άφου έφαγαν εκεί αούγα και γάλα, καθώς ξαναγύριζαν στο Παρίσι, τρεκλίζοντας μέσ' από τισ δεντροστοιχίες του δάσους, ó Βερλαίν άποφάσισε έξαφνα νά ξαναγύρισι στο Πρέ-Καταλάν γιά νά πιή άκόμα και γιά νά συνεχισι τή φιλονεικία που είχε άρχισι με τήν παρέα του διπλανού τραπέζιού. Ό φίλος του, πιο φρόνιμος, τόν κρατούσε από τó μπρσάσο. Μά έξαφνα, ó Βερλαίν κατάρθωσε νά τó ξεφύγη, τράθηξε τó στίλετο του και ώρμησε έναντιόν του φίλου του γιά νά τόν τρυπήσι. Έκείνος τόν άπέκρουσε στην άρχή με τó μπασιτόνι του, μά έπειτα, θλέποντας πώς κινδύνευε, τó έθαλε στα πόδια.

Ό Βερλαίν τόν κινήθηκε, ούρλιάζοντας πώς θά τόν σκότωνε. Εύτυχώς, σέ κάποια στιγμή, τó έπανωφόρι του μπλέχτηκε σέ μερικούς θάμνους, ó ποιητής έπεσε κάτω και τó όπλο του ξεφυγε από τά χέρια του.

Κί όλοι οι άλλοι φίλοι του τραθοόσαν τά ίδια από τó Βερλαίν. Μά από τó 1868, κάποιος που ó ποιητής τόν άγαπούσε μέ τήν πιο μεγάλη τρυφερότητα, άρχισε νά όφισταται παρόμοιες σκηνές άπ' αυτόν: ή μητέρα του.

***

Και τώρα άς έρθουμε σ' έν' άλλο λεπτό ζήτημα, στο ζήτημα τών ήθών του ποιητού. Άντι κάθε άλλο σχολίου, παραθετούμε έδώ τήν κατάθεσι στο δικαστήριο ενός φίλου του ποιητού (**), όταν ó Βερλαίν δικαζόταν επί άποπειρά φόνο του ποιητού Ρεμπό.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ.—Μάρτυς, προχωρήστε, και καταθέστε ό,τι έξέρετε γιά τήν ήθική τού κατηγορουμένου.

Ο ΜΑΡΤΥΣ.—Ό φίλος μου Βερλαίν ήταν κατά τή νεότητά του καταπληκτικά άσχημος, τόσο που φαινόταν σά Μογγόλος. Έκ πρώτης όψεως, δέν μπορούσε νά έμπνεύση σέ μιά γυναίκα τίποτε άλλο από τήν απέχθεια ή τó φόβο.

(*) Ό φίλος του αυτός δέν είναι άλλος από τόν Λεπελιέτι, τόν συγγραφέα τής παρούσης βιογραφίας του.
(**) Τό Λεπελιέτι πάλι.

Κί' ό ίδιος τó ήξερε πολύ καλά αυτό. Γι' αυτό γινόταν άδέξιος και δουλός μπροστά στις γυναίκες. Ό Βερλαίν δέν έρωτεύθηκε ποτέ πούν άπ' τó γάμο του.

—Τί σάς κάνει νά τó πιστεύετε αυτό;
—Μού τó ειπε ό ίδιος. Δέν θά μπορούσε, έξ άλλου, νά μου τó κρύψει, γιάτί εκείνη τήν εποχή, δέν πέρασε ούτε μιά μέρα που νά μήν κάνουμε παρέα. Λοιπόν, ποτέ δέν ειγε μιά φίλη. Άπέφυγε τισ έκδρομές μας, τισ κυριακάτικες θαρκάδες μας στο Ζουανβιλ-λε-Πόν, που τισ κάμαμε με διάφορες φιλεναδίτσες μας. Βεβαίως, ήτι ποτέ δέν μού έτυχε, πριν από τó γάμο του, νά δω τόν Πώλ νά δίνη τó χέρι του σέ μιά γυναίκα.

—Ήταν άγιός;
—Ω! όχι. Μά περιοριζόταν στις πιο κοινές έρωτικές άπολαύσεις, χωρίς νά μαθαίνον τίποτε όι φίλοι του.

***

Ό Βερλαίν ήταν πειά είκοσιέντε χρόνων κ' έπρεπε νά παντρευτή. Αυτό τούλάχιστον άπαιτούσε ή άστική παράδοσι, ó παλιός νόμος τών οικογενειών. Μά ποιά οικογένεια θά ήθελε νά κάνει γαμπρό της αυτό τó μέθυσο, τόν άσωτο, τó διεστραμμένο νεό; Βέβαια, ό νεός αυτός ήταν ένας μεγάλος ποιητής, μά αυτό δέν ειγε καμιά σχέση με τά καλά συνουκεία.

Η μητέρα του ποιητού, που σάν μητέρα δέν έβλεπε κανένα από τά ελαττώματα του γιου της, δέν έκανε άλλο εκείνη τήν εποχή, παρά νά λέη: «Ό Πώλ πρέπει νά παντρευτή. Άμα παντρευτή, όλα θά διορθωθούν...»

Έπίσης κ' οι συγγενείς της που ήξεραν τά κατορθώματα του Πώλ και που όστόσο τόν άγαπούσαν, τής έλεγαν: «Πρέπει ό Πώλ ν' άποκατασταθή!... Νά δοθ ή ένα τέλος σ' όλ' αυτά...»

Η Στεφανία Βερλαίν έποδοκίμαζε τά λόγια τους έκλαιγε, γελοούσε... Ό Πώλ ήταν τó παιδί της. Γι' αυτήν, τó πρόσωπο του σατύρου του ποιητού, άχτινοβόλοσ από εύθυμία, στοργή και άγάπη. Μά και γιά τούς άλλους, ειχε συχνά ό Πώλ τισ ανάλαμπες του, κατά τή διάρκεια τών όποιόν τόν εύρισκαν χαριτωμένο, γοητευτικό. Τότε δέ έλεγαν: «Δέν εινε κακός στο θάθος». Μά, με τήν παρακμηρή άντήρρησι, ό Πώλ κατσούφιαζε, φώναζε κ' έφευγε, χτυπώντας τισ πόρτες.

***

Αυτός ό νεός, ό γεμάτος θίτσια, δέν ειγε όστόσο τήν καρδιά του ήσυγη. Τά ξηνημάτα του έπειτ' από τισ «κραπάλες» του δέν ήσαν καθόλου βριαμθευτικά. Σ' αυτές τισ ώρες, ή ντροπή και ή τύμει με τών βασάνιζαν. Κακώς φαντάζονται τόν Βερλαίν, όσοι θλέπουν σ' αυτόν μονάχα τόν άνθρωπο, τόν κοινωνικός ερεπυμένο, τόν αλήτη τών τελευταίων χρόνων, ό όποιος ειγε έγκαταλείπει όριστικά κάθε προσπάθεια γιά νά ξαναφτιάξη τή ζωή του. Ό Βερλαίν πέρασε από μιά όλόκληρη σειρά καταπτώσεων, γιά νά καταλήξη στην όριστική αυτή καταστροφή. Στο διάστημα αυτό, ó ποιητής πάλευε έναντιόν του έαυτου του, μά «τ' ό κ' άκου τ' ό λογι κ' ό προσπαθούσε νά πάρη τ' ό τι μ' ό νι», όπως γράφει ό Μπωντελαίρ γιά τήν περίπτωση του ίδιου του έαυτου.

Κάποτε, έπειτ' από μιά νύχτα κραπάλης, ό Βερλαίν άρχισε νά συλλογίζεται τά χάγια του. Καί, νιώθοντας τότε μιά μεγάλη άδηά γιά τόν έαυτό του, έγκάτελιε τήν κάμαρή του, άρχισε νά πλανιέται στους δρόμους και, άντι νά πάη στο γραφείο του, καθώς περνούσε μπρός από μιά εκκλησία, μήτη μέσα.

Τί τόν έσπρωξε σ' αυτό τó ιερό μέρος... Δέκα χρόνια τώρα από ήλικίας δεκαπέντε έτών, ό ποιητής ειχε πάμει νά πιστεύη, ειγε λημονήσει τισ παιδικές του προσευχές κί ούτε πατούσε ποτέ τó πόδι του στην εκκλησία. Όστόσο, εκείνη τήν ήμέρα, ρίχτηκε γονατιστός μπρός στο έξομολογητήριο, έκανε τó σατύρο του κ' επί πολλή ώρα, πλημμυρισμένος στα δάκρυα, άρχισε νά έξομολογίται με πίστι, με ταπεινότητα, θρίσκοντας μιά θαθειά ήδονή στη μετάνοια, τó κομπόλι τών άμαρτιών του. (Άκολουθεί)